2024/2310

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2310

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0104/2024),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (dále jen „centrum“) činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2022 celkem 18 893 136 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje snížení o 0,71 %; vzhledem k tomu, že se rozpočet centra odvíjí převážně (z 94 %) od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky centra za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka centra je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla míra plnění rozpočtu ve výši 98,78 %, čímž oproti roku 2021 došlo k poklesu o 1,22 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 96,65 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje lehké zvýšení o 0,30 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků přenesených z roku 2021 do roku 2022 činila 88,98 %;

2. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že centrum sice zaplatilo úroky pouze za jednu opožděnou platbu, ale že mnohé platby (107 z 1 595) byly v rámci systému centra pro finanční a účetní řízení (účetnictví na akruální bázi (ABAC)) označeny jako opožděné chybně, protože byly použity nesprávné parametry a/nebo nesprávné údaje týkající se data splatnosti nebo přijetí dokladů, z nichž vyplývá platební povinnost; na základě odpovědi centra konstatuje, že nekonzistentní označování opožděných plateb nemělo vliv na správnost příslušných operací; konstatuje rovněž, že centrum přijalo některá opatření, která minimalizují uvedené riziko „falešné pozitivity“ a ve větší míře než doposud zajistí, aby jeho systém ABAC podával jasný a přesný přehled o skutečných opožděných platbách; vyzývá agenturu, aby tuto otázku i nadále sledovala a zmírňovala možná budoucí rizika poškození dobré pověsti spojená s tímto problémem;

Výkonnost

3. konstatuje, že nový model centra pro měření výkonnosti určuje omezený počet (10) kompozitních klíčových ukazatelů výkonnosti, které se používají k měření efektivity při dosahování požadovaných výstupů a účinnosti využívání přidělených zdrojů a které jsou doplněny klíčovými ukazateli výkonnosti vyšší úrovně, které se zaměřují na výsledky a dopady; konstatuje, že pro účely posuzování ukazatelů výkonnosti stanovilo centrum 65 ročních cílů, z nichž 57 (87 %) bylo v roce 2022 dosaženo;

4. konstatuje, že pokud jde o pracovní program na rok 2022, centrum dosáhlo 152 ze 188 výstupů/výsledků (81 %), částečně dosáhlo 12 % z nich (tj. 23 výstupů/výsledků, jejichž plnění se opozdilo a na konci roku 2022 stále ještě probíhalo), 12 výsledků (6 %) nebylo provedeno a dva výsledky nebyly použitelné; bere na vědomí názor centra, že zpoždění nebo zrušení činnosti bylo v roce 2022 způsobena většinou nedostatkem zdrojů; konstatuje také, že s ohledem na plnění svého nového mandátu (který má platit od roku 2024) zahájilo centrum v roce 2022 přípravy, které zahrnovaly klíčové zdroje a které si vyžádaly určité úpravy některých jeho již dříve naplánovaných činností;

([1]) Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 33.

5. uznává úsilí centra a pokrok, jehož bylo dosaženo v jeho třech oblastech činnosti (zdraví, bezpečnost a hybatele činnosti); bere na vědomí zejména skutečnost, že v roce 2022 byla vydána nová Evropská zpráva o drogách (EDR), která přináší nejnovější přehled o drogové situaci v Evropě do roku 2022, zahájení činnosti platformy elektronického učení PLATO, kde jsou k dispozici evropské osnovy prevence (EUPC), které mají sloužit ke školení odborníků podílejících se na přípravě rozhodnutí, stanovisek a politik týkajících se prevence v Evropě, sedm miniprůvodců o tom, jak reagovat na užívání drog v rekreačním prostředí, místních komunitách, školách a věznicích, ale i na potřeby rodin a bezdomovců, a dále zveřejnění tří informačních materiálů upozorňujících na aplikační místnosti, drogové kontroly a intervenční možnosti elektronického zdravotnictví;

6. s uspokojením konstatuje, že v roce 2022 vydalo centrum novou urychlenou studii trendů s hybridní metodikou, jejímž účelem bylo posoudit počáteční reakci služeb na potřeby vysídlených Ukrajinců v sousedních zemích Unie; oceňuje centrum za jeho spolupráci s Europolem na přípravě čtvrtého vydání společné publikace EU Drug Markets: In-depth analysis („Drogové trhy v EU: hloubková analýza“), jejíž zjištění jsou prezentována v řadě modulů, z nichž každý se zaměřuje na trh s jednou určitou drogou a zahrnuje trendy v celém dodavatelském řetězci od výroby a nezákonný obchod až po distribuci a užívání; v této souvislosti oceňuje, že v roce 2022 byly spuštěny první dva moduly pro kokain a metamfetamin;

7. konstatuje, že v roce 2022 centrum pokračovalo ve spolupráci se svými partnery na provádění systému včasného varování Evropské unie; v téže souvislosti konstatuje, že v roce 2022 bylo v rámci tohoto systému poprvé formálně ohlášeno 41 nových psychoaktivních látek; dále konstatuje, že pod definici „drogy“, kterou uvádí směrnice Komise v přenesené pravomoci, byly v roce 2022 zahrnuty dvě nové psychoaktivní látky, jejichž posouzení centrum provedlo v roce 2021 (3-chlormethkatinon (3-CMC) a 3-methylmethkatinon (3-MMC));

8. vítá, že se centrum účastní vzdělávacích akcí týkajících se drog a budování kapacit, díky čemuž dokázalo předat své znalosti téměř 950 odborníkům pracujícím v oblasti drog, včetně úředníků a tvůrců politiky působících v oblasti vymáhání práva; dále konstatuje, že centrum v roce 2022 uspořádalo sedm webinářů, kterých se zúčastnilo přibližně 1 200 odborníků pracujících v oblasti drog po celém světě; oceňuje, že centrum společně se svými partnery uspořádalo 4. evropskou konferenci o návykovém chování a závislostech: lisabonské závislosti 2022, na které se v rámci zastřešujícího tématu „Globální závislosti“ sešel rekordní počet 1 757 účastníků z 84 zemí;

9. vítá neochvějné úsilí střediska o zdůraznění sociálních aspektů a společenského dopadu drog, podporu politik opětovného začlenění uživatelů drog do společnosti a přístup k tématu drog s multidisciplinárním výhledem; domnívá se, že je nezbytné i nadále zvyšovat povědomí o významu prevence a o tom, že je důležité, aby protidrogová politika byla založena na duševním zdraví;

10. vítá pokrok, kterého centrum dosáhlo spolu s Europolem při práci na hloubkové analýze trhu s drogami v EU, jejíž součástí jsou moduly o konkrétních drogách, z nichž některé byly zveřejněny v roce 2022 a některé jsou plánovány na rok 2023; vítá, že centrum v roce 2022 pracovalo na zlepšení kvality a dostupnosti základních údajů o nabídce drog ve spolupráci s národními kontaktními místy sítě Reitox a Europolem; vítá, že centrum plnilo všechny úkoly v rámci operativních akčních plánů multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti, které se týkají konopí, kokainu a heroinu; připomíná, že obchod s drogami byl označen za významný zdroj zisku a jedním ze způsobů náboru ve zločineckých a teroristických organizacích, a zdůrazňuje, že centrum přispívá k tomu, aby bylo v Evropě bezpečněji;

11. vítá probíhající spolupráci mezi centrem a partnerskými zeměmi evropské politiky sousedství na regionální úrovni, která má podobu projektu technické pomoci EU4MD, a to, že se nyní realizuje dvoustranný projekt technické pomoci EMCDDA4GE s Gruzií; vítá, že v oblasti protidrogové politiky bylo navázáno oficiální partnerství v rámci programu spolupráce mezi Latinskou Amerikou, Karibikem a Evropskou unií;

Efektivita a úspory

12. oceňuje závazek centra neustále zlepšovat účinnost a účelnost svých činností a maximalizovat využívání svých zdrojů, odborných znalostí a know-how s konečným cílem přispívat k bezpečnější a zdravější Evropě, zejména prostřednictvím ujednání o spolupráci s agenturami, které působí v oblasti spravedlnosti, vnitřních věcí a zdravotnictví; bere na vědomí opatření, která centrum přijalo za účelem snížení nákladů na provoz jeho prostor, jako je využívání slunečního stínění na skleněných plochách a spínače pro regulaci klimatu na oknech; bere rovněž na vědomí dohodu s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost o využívání společných prostor (jídelna, podzemní parkoviště a konferenční prostory) v areálu, kde se nacházejí jejich ústředí, a o spolupráci mezi oběma agenturami v oblasti společného zadávání veřejných zakázek na sdílené služby (např. bezpečnost, úklid, stravování) a společné organizace vzdělávacích činností společného zájmu pro zaměstnance obou agentur;

13. s uspokojením konstatuje, že centrum má strategický plán (strategie životního prostředí na období 2021–2025) pro dosažení uhlíkové neutrality a že do své výroční zprávy o činnosti zahrnulo metriky týkající se vlivu centra na životní prostředí a jeho uhlíkové stopy, přičemž od roku 2014 se jeho roční výsledky setrvale zlepšují; vítá rozhodnutí ředitele centra, které bylo přijato v roce 2022 a podle něhož má centrum získat certifikaci EMAS s tím, že tento proces by měl být dokončen v roce 2023;

14. konstatuje, že v roce 2022 centrum realizovalo několik projektů zaměřených na zlepšení environmentální výkonnosti, které se týkaly zlepšení spotřeby elektrické energie, instalace solárních článků na střeše budovy a instalace stanic pro sdílení elektrických automobilů, která umožní nahradit vozový park centra elektrickými nebo hybridními vozidly;

Personální politika

15. konstatuje, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst naplněn z 97 %, přičemž ze 7 úředníků a 69 dočasných pracovníků povolených na základě rozpočtu Unie (76 povolených míst v roce 2022, stejně jako v roce 2021) bylo jmenováno 6 úředníků a 68 dočasných pracovníků; konstatuje, že kromě toho v roce 2022 pracovalo v centru také 27 smluvních zaměstnanců; bere na vědomí prověrku stavu zaměstnanců centra a účinného a efektivního přidělování jeho zdrojů provedenou v roce 2022, podle níž se 72,44 % zaměstnanců centra věnovalo provozním úkolům, 18,20 % administrativní podpoře a 9,35 % neutrálním operacím; oceňuje centrum za nízkou fluktuaci jeho zaměstnanců (2,9 %) v roce 2022;

16. bere na vědomí, že centrum uvedlo, že v jeho vedení působí 2 ženy (22 %) a 7 mužů (78 %) a že v jeho správní radě pracuje 20 žen (37 %) a 34 mužů (63 %); konstatuje, že z celkového počtu zaměstnanců je 36 mužů (38 %) a 58 žen (62 %); připomíná, že je důležité zajistit, aby zastoupení žen a mužů bylo vyvážené, a vyzývá centrum, aby tento zájem zohlednilo v budoucím náboru zaměstnanců i při jmenování členů svého vrcholného vedení; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady centra přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

17. bere na vědomí zprávu střediska o následných opatřeních přijatých v souvislosti s udělením absolutoria za plnění rozpočtu střediska na rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva střediska“) s cílem zlepšit genderovou vyváženost v rámci střediska; konstatuje, že tato opatření byla přijata v rámci náborových postupů centra a šíření informací o výběrovém řízení centra v členských státech; oceňuje předsedu správní rady centra za to, že se ve věci zajištění vyváženého zastoupení žen a mužů při jmenování členů správní rady centra obrátil na příslušné orgány členských států, Norska a Turecka; na základě zprávy centra ohledně připomínky týkající se nevyužívání systému SYSPER dále konstatuje, že centrum vyvinulo a zavedlo vlastní nástroje využívající informačních a komunikačních technologií pro digitalizované řízení lidských zdrojů;

18. na základě výroční zprávy Účetního dvora o agenturách Unie za rok 2018 upozorňuje na připomínku týkající se zaměstnávání dočasných pracovníků na základě rámcové smlouvy, která nesplňuje požadavky směrnice 2008/104/ES ([2]) a portugalského pracovního práva; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že tato připomínka je uzavřena, že platnost příslušné rámcoví smlouvy skončila v březnu 2022 a že poslední platba týkající se dočasných pracovníků se uskutečnila v lednu 2022;

Veřejné zakázky

19. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že částka (75 000 EUR) odpovídající jedné smlouvě uzavřené v roce 2022 nebyla plně krytá odpovídajícím rozpočtovým závazkem, což vedlo ke schodku ve výši 8 000 EUR; konstatuje, že podobná situace nastala v roce 2021 u smlouvy stejného typu a že podle zprávy Účetního dvora centrum v obou případech postupovalo v rozporu s požadavky uvedenými v čl. 10 odst. 3 a čl. 73 odst. 2 finančního nařízení centra; bere však na vědomí odpověď centra, že náklady na smlouvu byly rozděleny podle dohod uzavřených se dvěma dalšími subjekty, které využívají prostory centra v Lisabonu; v této souvislosti konstatuje, že centrum muselo nést pouze část celkových nákladů/výdajů na smlouvu, které byly kryté příslušnými rozpočtovými závazky, zatímco zbývající náklady byly hrazeny prostřednictvím kompenzačních/zúčtovacích operací, protože tyto náklady nesly oba zmíněné subjekty;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

20. bere na vědomí stávající opatření centra a probíhající snahy o zajištění transparentnosti, prevence a řešení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; bere na vědomí, že v roce 2022 nebyl nahlášen, vyšetřován ani uzavřen žádný případ střetu zájmů nebo whistleblowingu; oceňuje, že centrum zveřejnilo na svých internetových stránkách prohlášení o zájmech a životopisy členů jeho vrcholného vedení a správní rady a externích odborníků, kteří jsou členy jeho vědeckého výboru; připomíná, že v případě členů správní rady je na internetových stránkách centra k dispozici pouze shrnutí jejich současných profesních činností; bere na vědomí závazek centra vyřešit do konce roku 2023 otázku, zda by ve zveřejněných životopisech mohla být doplněna i předchozí profesní činnost těchto členů;

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9).

21. konstatuje, že v roce 2022 se nekonalo žádné setkání centra s lobbisty; konstatuje rovněž, že na základě pokynů a doporučení Komise a evropské veřejné ochránkyně práv týkající se této věci přijalo centrum kodex chování a praktická doporučení / pokyny pro případné jednání jeho pracovníků se zástupci zájmových skupin; dále konstatuje, že v případě uskutečnění takového jednání tyto pokyny doporučují, aby jednání bylo zaevidováno a zveřejněno; vyzývá centrum, aby se těmito pokyny řídilo a aby jednání tohoto druhu neprodleně zveřejnilo;

Vnitřní kontrola

22. konstatuje, že v roce 2022 provedl útvar interního auditu pro centrum dva audity, konkrétně o mezinárodní spolupráci a přiměřenosti koordinace a pracovních ujednání partnerských generálních ředitelství a dalších zúčastněných stran, jakož i o správním rámci decentralizovaných agentur Unie; konstatuje, že výsledky žádného z těchto dvou auditních projektů nebyly na konci roku 2022 stále ještě k dispozici a že v té době neexistovala žádná nevyřešená kritická rizika ani doporučení útvaru interního auditu, s výjimkou jednoho nevyřešeného doporučení na základě auditu řízení lidských zdrojů a etiky provedeného v roce 2021, které se týkalo interní komunikace;

23. vítá výsledek posouzení účinnosti systémů centra pro vnitřní kontrolu z roku 2022, podle něhož jsou všechny složky přítomny a fungují; konstatuje, že v rámci tohoto posouzení bylo zjištěno pět zásad rámce vnitřní kontroly, kde by mohlo být žádoucí provést určitá zlepšení, pokud jde o kontrolní prostředí, kontrolní činnosti a informace a komunikaci; dále konstatuje, že v roce 2022 v centru proběhlo komplexní zjišťování a hodnocení rizik, jehož účelem bylo zlepšit řízení rizik, přičemž byla zjištěna rizika související s novým mandátem centra a s jeho novým modelem činnosti; vyzývá centrum, aby řešilo všechny nedostatky, které byly při různých posouzeních provedených v roce 2022 zjištěny;

24. konstatuje, že centrum v roce 2021 přijalo revidovanou strategii boje proti podvodům se třemi strategickými cíli a akčním plánem provádění v roce 2022, který byl do konce roku z velké části realizován, takže z celkového počtu 12 opatření zůstalo nedokončeno pouze jedno;

Další připomínky

25. oceňuje centrum za komunikační úsilí zaměřené na zajištění produkce kvalitních publikací, jehož výsledkem v roce 2022 bylo 66 vědeckých a institucionálních publikací a 16 vědeckých článků a kapitol v knihách, o jejichž vznik se centrum autorsky nebo spoluautorsky zasloužilo, včetně publikací v prestižních časopisech;

26. vítá významný nárůst počtu osob sledujících činnost centra, který byl v roce 2022 zaznamenán na všech komunikačních kanálech; v této souvislosti konstatuje, že internetové stránky centra si otevřelo přibližně 2,6 milionu různých návštěvníků, což je rekordní počet (od roku 2021 téměř 50 % nárůst), jeho videa měla 1,6 milionu zhlédnutí (oproti roku 2021 nárůst o 15 %) a vzrostl i počet osob, které centrum sledují na dvou klíčových kanálech sociálních médií, a to na LinkedInu (+57 %) a Instagramu (+37 %);

27. vyzývá centrum, aby se zaměřilo na šíření výsledků svého výzkumu mezi veřejností a aby s veřejností komunikovala prostřednictvím sociálních médií a dalších sdělovacích prostředků; vítá v tomto ohledu dostupnost zpráv, které centrum vypracovalo, pro uživatele;

28. vítá internetovou stránku „EMCDDA 4 Ukraine“, která byla vytvořena pro odborníky, kteří pracují v oblasti drog v Evropě a poskytují podporu osobám vysídleným z Ukrajiny;

29. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.